

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 13Csp/926/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520206872
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dosedla
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:7520206872.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie, sudca JUDr. Eva Dosedla v spore žalobcu : Y. V., K.. X.XX.XXXX, , XXX XX, K. W. Č.. XX, zastúpeného JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, advokátska kancelária so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, proti žalovanému : BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO : 47 967 692, v konaní o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov), takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464 dňa 21.01.2016 je neplatná.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 500 eur titulom primeraného finančného zadostučinenia.

III. Žalobu v prevyšujúcom rozsahu z a m i e t a .

IV. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanému s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 11.11.2020 žiadal, aby súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464 dňa 21.01.2016 je neplatná a aby mu žalovaný nahradil trovy konania.

2. V odôvodnení žaloby žalobca uviedol, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného v 1. rade - Poštová banka, a.s., so sídlom: Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO:313 40 890, bola dňa 18.4.2008 uzavretá Zmluva o úvere, pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXX („Zmluva o úvere“). Predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 200 000.-Sk (6 638,78 eur), ktorý mal žalobca zaplatiť v 60 mesačných splátkach. Výška mesačnej splátky predstavovala 4 337.-Sk eur, úroková sadzba bola vo výške 10,9 %. Dátum prvej splátky bol do 15.5.2008 a splatnosť splátok bola stanovená ku dňu 15. dňu v mesiaci. Konečná splatnosť bola stanovená dňom 15.4.2013. Dňa 18.12.2012 Poštová banka, a.s. zmluvou o postúpení pohľadávky postúpila pohľadávku zo Zmluvy o úvere č.: XXXXXXXXXXX zo dňa 18.4.2008 na spoločnosť BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED. Dňa 15.1.2013 spoločnosť BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED zmluvou o postúpení pohľadávky postúpila pohľadávku zo Zmluvy o úvere č.: XXXXXXXXXXX zo dňa 18.4.2008 na spoločnosť PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka číslo: 67934/B. S účinnosťou od 09. 08. 2017 sa spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zapísaná v Obchodnom registri Okresného

súdu Bratislava I., oddiel: Sa, vložka číslo: 6058/B, stala právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka číslo: 67934/B,. Spoločnosť PRO CIVITAS s. r. o. bola zrušená dňa 20. 07. 2017 a vymazaná z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I. s účinnosťou od 09. 08. 2017. Uviedol, že Zmluva o úvere neobsahuje náležitosti predpokladané ustanovením § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy, a to údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Práve údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je pre spotrebiteľov najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru, pretože vyjadruje celkovú úrokovú mieru úveru alebo pôžičky, lebo zohľadňuje nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom. Tento údaj v zmluve o úvere absentuje, preto s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov. Ďalej poukázal na ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách č. 483/2001 Z.z. a uviedol, že banka nezaslala žalobcovi písomnú výzvu potom, čo bol žalobca (klient banky) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých už splatných splátok. Pokiaľ teda pôvodný veriteľ - banka postúpila zmluvou zo dňa 18.12.2012 predmetnú pohľadávku z úveru bez predchádzajúcej výzvy adresovanej žalobcovi na zaplatenie dlžnej pohľadávky, postupoval v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 18.12.2012 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Výzva na splatenie úveru nie je výzvou podľa ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, ale oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti. Poštová banka, a.s. tak nemohla postúpiť pohľadávku na nebankovú spoločnosť, keď nedodrжала zákonom stanovené podmienky. K Zmluve o úvere žalobca ako dlžník so spoločnosťou PRO CIVITAS s.r.o. ako veriteľom podpísal dňa 21.1.2016 Dohodu o privatívnej novácii, kde je v čl. II. bode 2 uvedené, že záväzok dlžníka voči veriteľovi ku dňu 21.1.2016 predstavuje celkovo sumu vo výške 9 467,83 eur Dňa 21.1.2016 žalobca ako dlžník so spoločnosťou PRO CIVITAS s.r.o. ako veriteľom podpísal Dohodu o zrážkach zo mzdy, v ktorej je uvedené, že uzavretá v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka a je zabezpečením uspokojenia záväzku dlžníka voči veriteľovi podľa čl. II. ods. 2 Dohody o privatívnej novácii z 21.1.2016. Dohodou o privatívnej novácii zo dňa 21.1.2016 sa mal nahrádzať pôvodný záväzok žalobcu, ktorý bol v zmysle uvedenej dohody vo výške 9 467,83 eur. S poukazom na vyššie uvedené právne posúdenie úveru zo Zmluvy o úvere pôžička na bývanie zo dňa 18.4.2008 ako bezúročného a bez poplatkov vznikla žalobcovi povinnosť z tejto zmluvy uhradiť žalovanému len sumu vo výške skutočne požičaných peňažných prostriedkov, t. j. 200 000 Sk = 6 638,78 eur. Uviedol, že Dohoda o privatívnej novácii upravuje právne vzťahy, ktoré vyplývajú zo spotrebiteľskej zmluvy. Jedná sa o formulárovú dohodu pripravenú veriteľom, kde návrh vopred pripravil veriteľ pre dlžníka. Vzhľadom k predformulovanému obsahu možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu. Iniciatíva k uzatvoreniu takejto dohody nikdy nevychádza od spotrebiteľa. Dohoda je podpisovaná spotrebiteľmi len na podnet veriteľa. Pre dlžníka môže odstrašujúco pôsobiť kontaktovanie veriteľom a uvedenie veľmi vysokej pohľadávky s prísľubom splácania v relatívne nízkych splátkach a z dôvodu nevedomosti o skutočnej výške dlhu a neznalosti následkov dohody z obavy možného vymáhania dlhu pristúpi k jej podpísaniu. Celé konanie a postup veriteľa považuje žalobca za rozporný s dobrými mravmi, a to s poukazom na postup uzatvárania dohody, keď veriteľ zasiela takéto formuláre spotrebiteľom za účelom dosiahnutia zaplatenia aj premlčaných pohľadávok resp. takých, s ktorými by veriteľ v konaní pred súdom neuspel. Žalobcovi bola doručená domov dohoda bez akéhokoľvek predchádzajúceho upozornenia(oznámenia čoho sa bude dohoda týkať, následkov), čím pochopiteľne veriteľ v dôsledku už len toho mal určitú výhodu voči žalobcovi, neuvedúc mu podstatu predkladanej dohody. Žalobcovi bola zaslaná na podpis dohoda, ktorej text neumožňoval robiť v nej zmeny, hoci predtým ohľadne jej znenia neprebehli medzi stranami žiadne rokovania, teda žalobca mal fakticky možnosť túto buď podpísať alebo odmietnuť ju podpísať, takže ide o dohodu formulároveho charakteru, ktorej obsah žalobca nemohol ovplyvniť. Ak žalobca takú dohodu podpísal bez toho, aby vedel, aký záväzok sa má nahradiť a ak jeho vôľou vôbec nebolo nahradiť dovedajší záväzok pre jeho spornosť novým záväzkom, nedošlo k slobodnému a vážnemu vykonaniu úkonu z jeho strany, zohľadniac pritom aj spôsob konania, aký zvolil veriteľ, ktorým malo dôjsť k uzavretiu dohody nahradzujúcej neexistujúci vzťah novým záväzkom. Ďalej žalobca akcentoval, že uzatvorenie takejto dohody je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pretože takéto dohoda je na ujmu spotrebiteľa, pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a veriteľom boli využité omyl, lešť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody v snahe dosiahnuť splácanie nielen premlčaného záväzku spotrebiteľa, ale aj záväzku vo výške v akej neexistoval. Z pohľadu súkromnoprávnej ochrany spotrebiteľa podpisom formulárovej dohody si spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie a uzatvorenie tejto dohody privodilo spotrebiteľovi

značnú ujmu, čo je v rozpore s ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V rovine verejnoprávnej ochrany spotrebiteľa upravenej ustanoveniami zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je potrebné okolnosti, za ktorých bola uzatvorená so spotrebiteľmi formulárová dohoda považovať za nekalú obchodnú praktiku. Nekalosť obchodnej praktiky je potrebné posúdiť s ohľadom na ust. § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie, alebo neoznami obchodný účel obchodnej praktiky, ibaže je zrejmý z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal. Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 21.1.2016 je pre jej neurčitosť neplatná, nakoľko neobsahuje označenie pohľadávky uspokojenie ktorej sa dohodou má vykonať a ani výšku dohodnutých zrážok zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu pritom platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch ako poukázal na ust. §37 a § 39 Občianskeho zákonníka. Poukazujúc na § 551 Občianskeho zákonníka uviedol, že už prvý predpoklad pre platnosť dojednej dohody o zrážkach zo mzdy, a to označenie pohľadávky, predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy, podľa žalobcu nespĺňa, resp., v nej úplne absentuje. Uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy dokonca v žiadnom prípade neobsahuje ani výšku zabezpečenej pohľadávky. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy pritom musí byť zabezpečovaná pohľadávka vždy presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť svoju vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto zabezpečovacieho prostriedku. V danej veci je zrejmý nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle žalobcu s Dohodou o zrážkach zo mzdy, ktorá v texte odkazuje na ust. § 551 OZ, pričom obsah citovaného paragrafu v zmluve chýba, čo pre laika nemusí byť dostatočne zrejmé a navyše, veľkosť písma v zmluve je tak malá, že nepochybne odrádza a vôbec znemožňuje preštudovanie zmluvy. V prípade, že zabezpečená pohľadávka v dohode o zrážkach zo mzdy nie je presne a úplne konkretizovaná, bez konkrétneho vyčíslenia tejto zabezpečenej pohľadávky, sa potom od spotrebiteľa de facto vyžaduje uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzatvorením dohody preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve a zároveň plnením, s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzatvorením zmluvy, čo sa v zmysle §53 ods.4 písm. a/ OZ považuje za neprijateľné podmienky v spotrebiteľských právnych vzťahoch. V danom prípade dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje konkrétnu výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená, dokonca pohľadávka nie je ani označená konkrétne napr. uvedením čísla úverovej zmluvy, dátumom uzavretia úverovej zmluvy, bol daný odkaz iba na čl. II. ods. II Dohody o privatívnej novácii zo dňa 21.1.2016. uzavretej v ten istý deň a tak vznikla aj hrubá nerovnováha keďže veriteľovi takáto dohoda umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku spotrebiteľa. Nakoľko je Dohoda o privatívnej novácii zo dňa 21.1.2016 absolútne neplatným právnym úkonom, neplatná je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá túto neplatnú dohodu zabezpečovala. Žalovaný listom zo dňa 28.10.2020 požiadal žalovaného v 2.rade - zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy na uspokojenie pohľadávky vo výške 9 884,71 EUR. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo žalobcovi povinnosť plniť, žalobcovi by boli vykonávané zrážky zo mzdy a žalobca nemá možnosť ich priamo zastaviť. Zamestnávateľ žalobcu je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. S poukazom na ust. e § 53 ods. 5 a e § 54 ods. 1 OZ žalobca uviedol, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy bola vyhotovená na predtlačnom formulári, teda žalobca sa s ňou síce mal možnosť oboznámiť pred podpisom zmluvy, avšak (reálne) nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, a preto ju nemožno považovať za individuálne dojednanú. Žalobca nebol oboznámený o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu, ako aj o jeho následkoch. V tomto prípade sa taktiež dá usudzovať o nedostatku slobodnej, určitej a vážnej vôle konajúcej osoby, teda žalobcu vstúpiť do dohody o zrážkach zo mzdy s právnym predchodcom žalovaného. Ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa podporuje závery o neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Zavedením takejto právnej úpravy zákonodarca jednoznačne prejavil záujem na ochrane spotrebiteľa (čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ) a definoval podmienky, ktoré musia byť splnené na to, aby dohoda o zrážkach zo mzdy bolo možné akceptovať ako zabezpečovací prostriedok v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Niet pochýb, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy požiadavky formulované v ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa nespĺňa. Vo vzťahu k naliehavému právnemu záujmu žalobca uviedol, že v zmysle § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2018 sa môže spotrebiteľ pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, lebo to vyplýva

z osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 129/2010 Z.z. a preto je potrebné žalobu o neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere považovať za prípustnú v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobca v podanom vyjadrení neuviedol žiadne iné rozhodujúce skutočnosti, ktorými by preukázal, resp. zdôvodnil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právnym úkonom alebo že táto predstavuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach žalobcu a žalovaného. S tvrdením žalobcu o formulárovej zmluve e nemožnosti žalobcu ovplyvniť jej obsah absolútne žalovaný nesúhlasí, nakoľko v prvom rade žalovaný zdôrazňuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola žalobcovi zasielaná domov a tento mohol odmietnuť jej podpísanie. Dokonca si žalobca mohol nechať dohodu o zrážkach zo mzdy odborníkom preštudovať, čo však žalobca nespravil, ale dohodu podpísal a žalovanému odoslal podpísanú. Žalovaný zdôraznil, že žalobca sa sám slobodne rozhodol, že dohodu podpíše, čo aj uskutočnil, nikto ho k danému úkonu nenútil, pretože mohol sa rozhodnúť, že dohodu nepodpíše a teda neuzatvorí. Na druhej strane žalovaný zotrváva na svojom tvrdení, že dohoda o zrážkach zo mzdy má všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle ust. § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka. Na strane tretej žalovaný uvádza, že rozsah zrážok a ich výška je zákonom limitovaná a to v ust. § 551 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ustanovenia nesmú byť zrážky zo mzdy väčšie ako by boli pri výkone rozhodnutia. Zároveň žalovaný uviedol, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkolvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu. Ďalej uviedol, že miera ochrany spotrebiteľa má svoje limity a nemôže byť absolútna. Limit pre určenie mieri ochrany spotrebiteľa je daný úrovňou spotrebiteľa. Ako vyplýva napr. aj z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, ochrana spotrebiteľa má svoje limity, pričom ochranu spotrebiteľa nemožno ponímať ako obranu proti ľahkovážnosti a nezodpovednosti (NS ČR, sp. zn.: 23Cdo/1201/2009). Poukázal na odlišné stanovisko sudcu Milana Lálíka k rozhodnutiu Ústavného súdu sp. zn.: I.ÚS 547/2012.

4. Uznesením Okresného súdu - okolie zo dňa 19.11.2020 sp. zn. 13Csp/926/2020, bolo v prejednávanej veci vydané neodkladné opatrenie, ktorým súd uložil povinnosť žalovanému zdržať sa výkonu Dohody o zrážkach zo mzdy do právoplatného skončenia vo veci samej o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré bolo Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.01.2021, sp. zn. 9CoCsp/5/2021 potvrdené.

5. Uznesením Okresného súdu Košicie - okolie zo dňa 10.03.2021 sp. zn. 13Csp/926/2020 súd rozhodol tak, že pripustil zmenu žaloby v znení výroku uvedeného uznesenia.

6. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení žalobca označil a predložil súdu tieto dôkazy:

- Zmluvu o úvere, pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX (ďalej „Zmluva o úvere“) zo dňa 18.04.2008 (č. l. 6 - 7)

- Predloženie Dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy. Výzva na vykonávanie zrážok zo mzdy. zo dňa 28.10.2020 (č. l. 7),

- Dohodu o zrážkach zo mzdy zo dňa 21.01.2016 (č. l. 8),

- Dohodu o privatívnej novácii (Dohoda o zriadení nového záväzku) zo dňa 21.01.2016 (č. l. 9 - 10),

- výplatná páska za mesiac október 2020

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, vyššie uvedenými listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, vyjadreniami strán sporu, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

8. Žalobca ako nepodnikateľ a právny predchodca žalovaného, Poštová banka, a.s., so sídlom: Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO:313 40 890, uzavreli dňa 18.4.2008 Zmluvu o úvere, pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX („Zmluva o úvere“). Predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 200 000.-Sk (6 638,78 eur), ktorý mal žalobca zaplatiť v 60 mesačných splátkach. Výška mesačnej splátky predstavovala 4 337.-Sk eur, úroková sadzba bola vo výške 10,9 %.

9. Dohodou o privatívnej novácii zo dňa 21.01.2016 (čl. 9-10) uzavretou medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného PRO CIVITAS s.r.o., sa účastníci tejto dohody dohodli, že všetky svoje práva a nároky, ktoré vznikli na základe ustanovení Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX a jej príloh sa nahradia právami a povinnosťami v tejto dohode, teda zanikajú ku dňu účinnosti tejto dohody a nahrádzajú sa nasledujúcim záväzkom dlžníka zaplatiť veriteľovi dlh vo výške 9.467,83 eur, spolu s úrokom vo výške

10% ročne. Akákoľvek splátka či akékoľvek čiastočné plnenie z jeho strany sa započítava najprv na príslušenstvo až následne na istinu dlhu.

10. V rovnaký deň, t.j. 21.01.2016, právny predchodca žalovaného PRO CIVITAS s.r.o. a žalobca uzavreli formulárovú Dohodu o zrážkach zo mzdy. V čl. I dohody sa uvádza, že veriteľ a dlžník uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy v zmysle § 551 OZ, ktorá je zabezpečením uspokojenia dlžníka voči veriteľovi podľa čl. II ods. 2 Dohody o splatení dlhu a Dohody o privatívnej novácii zo dňa 21.01.2016. Z čl. I bod 2 dohody vyplýva, že dlžník potvrdzuje, že bol poučený a je si plne vedomý právnych dôsledkov jej uzatvorenia a že v prípade, ak nebude riadne a včas uhrádzať splátky dlhu podľa Dohody o splatení dlhu a Dohody o privatívnej novácii zo dňa 21.01.2016, veriteľ je oprávnený predložiť túto dohodu o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy na vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške podľa nariadenia 268/2006 Z.z. Dlžník podpisom tejto dohody potvrdil, že pri jej podpísaní konal slobodne a vážne a že dohoda nebola uzavretá v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok a že si je vedomý možnosti ju odmietnuť.

11. S účinnosťou od 09. 08. 2017 sa spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s. (žalovaný), stala právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti PRO CIVITAS s. r. o.

12. Žalovaný listom zo dňa 28.10.2020 (čl. 7) požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu výkonu zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy za účelom uspokojenia pohľadávky žalovaného vzniknutej na základe Dohody o splatení dlhu uzatvorenej z dôvodu nesplatenia úveru zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.04.2008, pričom dlh žalobcu ustálil ku dňu 28.10.2020 na sumu 9.884,71 eur.

13. Žalobcovi bola vykonaná zrážka zo mzdy v prospech žalovaného vo výške 455 eur a to vo výplatnom termíne za mesiac október 2020.

14. Ako vyplýva z výsluchu žalobcu, všetky tieto listiny mu boli zaslané na podpis po tom, ako ho telefonicky kontaktoval právny predchodca žalovaného s tým, že ak to nebude splácať, dajú ho na súd, z čoho mal strach. Uviedol, že on tým listinám nerozumie, rozumel jedine tej skutočnosti, že má platiť. Keďže chcel mať pokoj, pristúpil k tomu. Čo je dôsledkom, resp. právny význam týchto dokumentov mu vysvetlené nebolo. Žalobca tiež uviedol, že k podaniu tejto žaloby ho viedla skutočnosť spočívajúca v tom, že si myslel, že už ten úver splatil dávno.

15. Zistený skutkový stav súd právne posúdil:

16. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia Dohody o splatení dlhu (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 570 ods. 1 a ods. 2 OZ, ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok. Ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne. To isté platí, ak sa nahrádza premlčaný záväzok.

20. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky sú zakázané, a to pred, počas aj po vykonaní obchodnej transakcie.

21. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému

sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

22. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9. Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1.

23. Podľa § 8 ods. 1 písm. c/ a d/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna vo vzťahu k rozsahu záväzkov predávajúceho, motívom pre obchodnú praktiku a k charakteru procesu predaja, akékoľvek vyhlásenie alebo symbol týkajúci sa priameho alebo nepriameho sponzorstva alebo schválenia predávajúceho alebo produktu, cene alebo k spôsobu výpočtu ceny alebo existencie osobitnej cenovej výhody.

24. Podľa 8 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú, ak s prihliadnutím na jej charakter, okolnosti a obmedzenia komunikačného prostriedku opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v odseku 3, alebo neoznami obchodný účel obchodnej praktiky, ibaže je zrejмый z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.

25. Podľa § 551 ods. 1,2,3 OZ uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

26. Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

27. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

28. Podľa čl. 3 bod. 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe dôvery.

29. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

30. Podľa ustanovenia § 5a odsek 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

31. Posudzovaný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je od svojho vzniku spotrebiteľským právnym vzťahom. Žalovaný (i právni predchodcovia žalovaného) vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalobca vystupoval ako spotrebiteľ, pretože nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti.

32. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 18.04.2008 bola medzi právnym predchodcom žalovaného Poštovou bankou a.s. a žalobcom uzavretá formulárová zmluva o úvere, následne dňa 21.01.2016 medzi právnym predchodcom žalovaného PRO CIVITAS a.s. a žalobcom uzavretá Dohoda o o privatívnej novácii, v zmysle ktorej sa účastníci dohodli, že všetky svoje práva a nároky, ktoré vznikli na základe ustanovení Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX a jej príloh sa nahradia právami a povinnosťami v tejto dohode, teda zanikajú ku dňu účinnosti tejto dohody a nahrádzajú sa nasledujúcim záväzkom dlžníka zaplatiť veriteľovi dlh vo výške 9.467,83 eur, spolu s úrokom vo výške 10% ročne formou mesačných splátok vo výške 170 eur a to od 28.02.2016 do 28.05.2022. Akákoľvek splátka či akékoľvek čiastočné plnenie z jeho strany sa započítava najprv na príslušenstvo až následne na istinu dlhu.

33. Ako vyplýva z výsluchu žalobcu všetky tieto listiny mu boli zaslané na podpis po tom, ako ho telefonicky kontaktoval právny predchodca žalovaného s tým, že ich má podpísať tam, kde to bolo uvedené. Čo je dôsledkom týchto dokumentov mu vysvetlené nebolo.

34. So zreteľom na uvedené vôľou žalobcu, napriek prehláseniam obsiahnutými v Dohode o privatívnej novácii (ďalej len „Dohoda“), nebolo vôbec nahraďiť jeho dovtedajší záväzok nejakým novým záväzkom a nahradenie práv a nárokov, ktoré vznikli na základe ustanovení zmluvy o úvere č. zo dňa 18.04.2008, ale podpisom zmluvy žalobca chcel dohodnúť iba zaplatenie dlhu v splátkach, čo mohol vnímať aj ako výhodné, resp. ako vyplynulo z výsluchu žalobcu ako obavu z možného vymáhania dlhu. Táto skutočnosť bola premietnutá do Dohody, keďže jej súčasťou je splátkový kalendár, z ktorého vyplýva, že nový dlh je rozložený na 76 mesačných splátok so splatnosťou prvej dňa 28.02.2016 a poslednej dňa 28.05.2022.

35. Žalobca ako priemerný spotrebiteľ, ktorý mal záujem na určení splátkového kalendára, mohol krok veriteľa (umožnenie splniť dlh v splátkach, zdanlivé zníženie dlhu) vnímať ako ústretovosť, čo mohlo ovplyvniť jeho ekonomické správanie bez toho, aby si uvedomil, že okrem splatenia dlhu v splátkach uzatvára i dohodu o novácii, ktorej podstatou je, že pôvodný dlh zaniká a nahrádza sa novým, pričom pri tomto novom dlhu plynie aj nová premlčacia doba. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by žalobca bol zo strany právneho predchodca žalovaného s odbornou starostlivosťou poučený o tom, čo inštitút privatívnej novácie predstavuje a aké sú jeho právne následky, ani o tom, či dlh, ktorý má byť nahradený, je alebo nie je premlčaný. Postup žalovaného možno teda vyhodnotiť ako nekalú obchodnú prax v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (§ 7 a § 8), (u ktorého nie je vylúčené, že sa takýmto spôsobom snažil „oživiť“ svoju premlčanú pohľadávku). Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že absentovala skutočná vôľa žalobcu uzavrieť okrem samotného splatenia dlhu aj dohodu o novácii, čo ju s poukazom na § 37 ods. 1 OZ činí neplatnou.

36. V rovnaký deň ako Dohoda o privatívnej novácii bola medzi stranami sporu uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Nebolo sporným, že žalobcovi spolu s Dohodou o privatívnej novácii bola zaslaná na podpis aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Právny predchodca žalovaného ako veriteľ formulárovou zmluvou do prejavu vôle žalobcu k uzavretej Dohode o splatení dlhu, len o uzavretie ktorej mal záujem, zahrnul bez ďalšieho automatické uzavretie aj ďalších dohôd, a to aj dohody o zrážkach zo mzdy. Na uvedenom nemení nič ani tá skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená na samostatnom tlačive. Toto tlačivo malo typový formulárový charakter, ktorý žalobca nemohol ovplyvniť. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ak má byť súdmi akceptovaná, musí byť výsledkom zmluvnej autonómie strán a slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia Dohody o privatívnej novácii a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania. Rovnako žalovaný nepreukázal ani to, že žalobca bol skutočne poučený o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy a že mal možnosť túto dohodu odmietnuť.

37. Súd plne berie do úvahy základnú zásadu súkromného práva pacta sunt servanda, v zmysle ktorej i spotrebiteľ je povinný plniť svoje povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda úver podľa dohodnutých podmienok riadne splácať. Na druhej strane však nemožno opomenúť nerovné postavenie spotrebiteľa a dodávateľa, a to nielen pri uzatvorení samotnej zmluvy o úvere (nezriedka obsahujúcej neprijateľné zmluvné podmienky), ale i pri uzatváraní súvisiacich zmlúv, medzi ktoré treba zaradiť i písomnú dohodu o zrážkach zo mzdy. Spotrebiteľ bol podľa názoru súdu napriek deklarovanej poučeniu poučený len formálne. Záveru, že žalobca nebol skutočne poučený o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy a mal len iluzórnu možnosť uzavretie takejto dohody odmietnuť nasvedčuje predovšetkým nemožnosť spotrebiteľa dosiahnuť zmenu návrhu formulárovej zmluvy. Ako už súd vyššie uviedol žalobca pri svojom výsluchu na pojednávaní poprel, že by mu bol inštitút dohody o zrážkach zo mzdy (vrátane možnosti odmietnuť dohodu o zrážkach) vysvetlený a že by mu bola daná možnosť splácať dlh v splátkach aj bez jeho podpisu (mal totiž podpísať všetky listiny na miestach, kde to bolo uvedené). Vzhľadom na okolnosti uzavretia Dohody o privatívnej novácii nemal súd dôvod o pravdivosti jeho tvrdenia pochybovať.

38. Súdu nič nebráni judikovať klauzulu ako neplatnú (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), hoci má základ v znení zákona. Aj iné právne úkony ako dohoda o zrážkach zo mzdy majú základ v zákone a môžu byť za určitých okolností vyhlásené za neplatné (kúpna zmluva, rozhodcovská doložka a iné). Pre záver súdu bolo relevantné, že sporná klauzula vzhľadom na jej osobitný význam bola uvedená z hľadiska podcenenia jej významu zo strany priemerného spotrebiteľa zneužívajúco, nedostatočne transparentne a bez predchádzajúcej súdnej kontroly umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, na základe prípadných neprijateľných podmienok zmluvy.

39. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy pritom nie je pritom založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak umožňuje obísť tak dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok so zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Súd má za to, že predmetná dohoda je neplatná, lebo zjavne nespĺňa podmienku existencie skutočnej slobodnej vôle žalobcu ju uzavrieť a zároveň spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo ju ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve robí absolútne neplatnou podľa § 53 ods. 1 a 5 OZ. To, že dohodou uzavretou v takejto forme sa vytvára výrazná nerovnováha medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, napokon vyplýva aj z dôvodovej správy k zákonu č. 102/2014, ktorým bolo zakomponované ustanovenie § 5a, v ktorej zákonodarca výslovne uviedol ako hlavný dôvod zmeny právnej úpravy s účinnosťou od 1.5.2014 spomínanú výraznú nerovnováhu medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa.

40. Súd navyše poukazuje i na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzatvorená určitým a zrozumiteľným spôsobom, čo znamená, že musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto inštitútu. Ak teda nie je určito a zrozumiteľne v dohode o zrážkach zo mzdy vyčíslená pohľadávka, ktorá sa má zabezpečiť, môže vzniknúť situácia, že veriteľ si bez akýchkoľvek možností dlžníka na obranu uplatní pohľadávku vo výške, na ktorú by nemal pri náležitej súdnej kontrole nárok v plnom rozsahu. V spotrebiteľských právnych vzťahoch nie je vylúčené, aby si veriteľ zabezpečil svoju pohľadávku dohodou o zrážkach zo mzdy. Tieto právne vzťahy sú charakteristické tým, že dodávateľ je vo výhodnejšom postavení, lebo má nesporne odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, preto je dôvodné od dodávateľa očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľovi bude vystupovať poctivo. V prípade, že zabezpečená pohľadávka v dohode o zrážkach zo mzdy nie je presne a úplne konkretizovaná, bez konkrétneho vyčíslenia tejto zabezpečenej pohľadávky, sa potom od spotrebiteľa de facto vyžaduje uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzatvorením dohody preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve a zároveň plnením, s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzatvorením zmluvy, čo OZ v § 53 ods. 4 písm. a/ považuje za neprijateľné podmienky v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

41. Podľa názoru súdu teda žalobcovi ako spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekomfortnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť bez súdnej kontroly aj zjavne nedôvodné plnenie, ako tomu bolo aj v tomto prípade.

42. Súd navyše zdôrazňuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy je predovšetkým zabezpečovacím inštitútom a teda má akcesorický charakter k základnej zmluve, a to k Dohode o privatívnej novácii. Pokiaľ je teda Dohoda o splatení dlhu a Dohoda o privatívnej novácii alebo jej časť neplatná, neplatná je aj dohoda o zrážkach zo mzdy.

43. So zreteľom na vyššie uvedené okolnosti nie je podľa názoru súdu možné vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu, a keďže žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie týchto zrážok, ktorý vykonal jednu zrážku, súd žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

44. Žalobca sa ďalej dožadoval vydania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 600 eur. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, táto vychádza z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom vo výške 9 884,71 EUR, s úrokmi a s vykonanou zrážkou zo mzdy vo výške 455 EUR.

45. V konaní súd najprv posudzoval vecnú legitimitáciu strán sporu - predovšetkým pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného. Aktívna vecná legitimitácia žalobcu bola v konaní nesporná.

46. Pojem vecná legitimitácia sa v civilnom procesnom práve používa pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna zo strán sporu subjektom práva a druhá na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti. Nedostatok aktívnej vecnej legitimitácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimitácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Aktívna aj pasívna vecná legitimitácia je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo sporových strán nenamieta (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2010 sp.zn. 2 Cdo 205/2009).

47. Súd poukazuje na to, že dňa 21.01.2016 žalobca ako dlžník uzavrel s právnym predchodcom žalovaného, so spoločnosťou PRO CIVITAS, s.r.o. ako veriteľom Dohodu o privatívnej novácii, aj Dohodu o zrážkach zo mzdy. Zároveň na to, že spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s. sa stala právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti PRO CIVITAS s. r. o., ktorá bola zrušená a vymazaná z obchodného registra. Súd má za to, že žalovaný je pasívne vecne legitimitovaný aj vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko poukazujúc na vyššie uvedenú generálnu sukcesiu a právne nástupníctvo z toho vyplývajúce, možno považovať žalovaného za subjekt, od ktorého môže spotrebiteľ v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa ako od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá, uplatniť právo na primerané finančné zadosťučinenie. Nakoľko spol. PRO CIVITAS s. r. o. uzavrela so žalobcom uvedené dohody, ktoré sú neplatné a žalovaný žiadal od zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie splátok predložením uvedenej dohody o zrážkach zo mzdy, je žalobca oprávnený vymáhať primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného ako od zodpovedného subjektu.

48. Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa citovaného zákona každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

49. Podľa ust. § 3 ods. 5 citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

50. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akceptovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu, tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný. I bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči spotrebiteľovi. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcovi, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je akousi satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal.

51. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (zákonom o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Žalovaný tak preukázateľne porušil právo žalobcu ako spotrebiteľa v tomto konaní a jeho dôsledkom je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie. Súd sa zároveň nestotožňuje s námietkou žalovaného, že prv musí byť samostatne právoplatne rozhodnuté súdom o porušení práva spotrebiteľa a ten až následne sa môže domáhať primeraného finančného zadostučinenia. Tvrdenie vychádzajúce z tohto názoru podľa názoru súdu nevyplýva zo znenia zákona (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) a zároveň z rozhodovacej činnosti je súdu známe, že žalobcovia - spotrebitelia sa bežne domáhajú paralelne viacerých nárokov, napr. vydania bezdôvodného obohatenia a zároveň aj primeraného finančného zadostučinenia (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.03.2021, č.k. 5CoCsp/45/2020 alebo rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoI/57/2017) a súdy o tom bežne (súbežne) rozhodujú.

52. Pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia súd prihliadal na všetky okolnosti veci a to najmä na to, že ide o náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu. Napriek skutočnosti, že primerané finančné zadostučinenie je považované za nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálnej povahy, a teda nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu, súd nemohol opomenúť materiálnu ujmu, ktorá žalobcovi reálne hrozila a ktorú predstavuje suma vo výške 9 884,71 EUR s úrokmi, ktorú si žalovaný voči žalobcovi prostredníctvom jeho zamestnávateľa uplatnil a zároveň materiálnu ujmu vo výške 455 eur, ktorú žalobca reálne utrpel vykonanou zrážkou zo mzdy v prospech žalovaného a o zaplatenie titulom vydania bezdôvodného obohatenia ktorej sa žalobca v konaní nedomáhal. Vychádzajúc aj z tej skutočnosti, že žalobca žiadal primerané finančné v sume 600 eur, čo predstavuje približne 6 % zo sumy, o ktorú sa žalovaný mal v úmysle na úkor žalobcu obohatiť, súdu sa táto suma javila ako primeraná, pretože ide o sumu, ktorá je výrazne nižšia, než suma, ktorú mal inkasovať žalovaný.

53. Žalobca v rámci svojej účastníckej výpovede uviedol, že pociťoval ujmu práve samotnou skutočnosťou vykonania zrážky žalovaným, teda faktickou držbou uvedenej sumy žalovaným. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že žalovaný považuje nárok žalobcu na primerané finančné zadostučinenie za dôvodný len čo do výšky vykonanej zrážky v prospech žalovaného.

54. Súd preto skonštatoval, že došlo k naplneniu podstaty obsahu zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, žalobu považoval tiež v tejto časti za sčasti dôvodnú a zaviazal tak žalovaného na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v sume 500 eur, nakoľko má za to, že primerané finančné zadostučinenie určené uvedeným spôsobom a v danej výške bude plniť taktiež funkciu preventívnu tým, že bude odraďovať od ďalšieho nezákonného postupu porušiteľa a tento účinok môže vyvolať len finančné zadostučinenie zodpovedajúce významu chráneného záujmu.

55. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

58. Vo vzťahu o výroku o trovách konania súd v danej veci s použitím Základných princípov čl. 4 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalobcu rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Podľa tohto článku v spojení s citovanými ustanoveniami môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške. Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je aj prípad prejednávanej veci. „Nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu (alebo od znaleckého posudku). Žalobcovi teda bude priznaná náhrada trov konania z prisúdenej sumy, avšak v plnej výške.“ (pozri Števeček, M., Ficová S., a Baricová, J. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 926)

59. Podľa rozhodovacej praxe súdov konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva

z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019).

60. Vzhľadom na vyššie uvedené súd priznal žalobcovi ako úspešnej strane nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Košice - okolie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 4 rovnopisoch s prílohami.

U p o z o r n e n i e : ak nebude súdu doručený potrebný počet rovnopisov s prílohami, jeho kópie súd vyhotoví na náklady odvolateľa.

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.